
CANTÁTE (HÃY CA NGỢI CHÚA)
TÀI LIỆU CHUYÊN ĐỀ THÁNH NHẠC CÓ TÍNH NỘI SAN RA 13
MỖI THÁNG, TỪ SỐ 1:13.3.1993 ĐẾN NAY.

**KÍNH TÔN MẸ MARIA VÀ THÁNH CẢ GIUSE LÀM
CHỦ**

BAN BIÊN TẬP: CÁC NHẠC SĨ CÔNG GIÁO TOÀN QUỐC VÀ
CÁC NHẠC SĨ THUỘC NHÓM ANTONIO (HỌC TRÒ CỦA LINH
MỤC NHẠC SƯ ANTONIO TIẾN DŨNG)

PHẦN MỞ ĐẦU: MỘT ÍT THƠ

Thơ tuøy höùng

CHA NÀO CON NẤY

Cha nào chẳng muốn con lớn khôn
Giỏi gian mưu trí biết trường tồn
Thẳng thắn tin yêu, không cậy dựa
Chân thành hiếu hạnh, chẳng đa ngôn.
Cha khôn, hằng muốn sinh con: cũng giỏi
Con khờ: Cha héo ruột nát gan
CHÚA cũng mong ta nên “đáo để”
Ta khôn¹ CHÚA được vinh hiển hơn!.

MỘNG CHINH NHÂN
699

Thơ thánh nhạc

NGỢI KHEN BA NGÔI (Tv.8)

Ngợi khen CHÚA BA NGÔI
cùng bản thể duy nhất NGƯỜI

nguyên văn: “Benedicta sit SANCTA TRÍNTAS, atque indivisa Unitas” câu này được dùng để phổ nhạc làm câu đối ca nhập lễ CHÚA BA NGÔI (sách Grad.p.195) với thánh vịnh 8 (sách Thánh vịnh & thánh ca p.16)

PHẦN I: HỌC HỎI VĂN KIỆN

Thông điệp MUSICAE SACRAE DISCIPLINA (Kỷ luật thánh nhạc - tiếp theo)

NHỮNG LUẬT LỆ KHÁI QUÁT VỀ NGHỆ THUẬT

(Bản dịch)

19. Những luận cứ đó gây ra

¹ Đứa con khôn luôn làm nở mặt cha mẹ bằng cách biết tự xoay xử, cho nên việc, cư xử với cha mẹ cách trưởng thành, không nhất nhất núp bóng van nài, không vô ý xúc phạm, và nhất là không lấy tên cha mẹ ra để dọa người anh chị em

một vấn đề thật khó khăn và nghiêm trọng, vì liên hệ tới mọi nghệ thuật và nghệ sĩ, và không thể tìm được giải đáp trong những suy luận rút ra từ nghệ thuật và thẩm mỹ học mà phải được giải quyết bằng những nguyên tắc cao cả của mục đích tối hậu. Nguyên tắc thiêng thánh và bất khả xâm phạm này điều khiển mọi người và chi phối mọi hành động nhân sinh.

(Lời bàn dẫn)

Đọc lại số 18: thánh nhạc tuân theo luật lệ về nghệ thuật tôn giáo, vậy mà một số nghệ sĩ khi đưa vào nhà thờ những gì không xứng hợp thì bảo rằng do bản tính nghệ thuật đòi hỏi mà tôn giáo hoặc luân lý không có quyền phê phán v.v... thì số 19, thông điệp nói nếu động chạm đến nghệ thuật

thì khó mà giải quyết những vấn đề như vậy, cần phải tìm đến những nguyên tắc cao hơn: đó là âm nhạc có mục đích phụng thờ và ca ngợi THIÊN CHÚA, là đi theo, hay trợ thủ, hay kiện toàn cho phụng vụ, và nói rộng hơn, âm nhạc phải dành cho cộng đoàn hòa mình vào mà đến với THIÊN CHÚA, tức để mọi người hát được, nương tựa vào đấng, để ca ngợi phụng thờ THIÊN CHÚA.

Và chính mục đích cao cả như vậy, mới có thể dùng để trả lời cho các nghệ sĩ nói trên. Câu chuyện tương tự như câu chuyện này đã từng xảy ra ở nhiều thời đại và ở nhiều lãnh vực khác như hội họa, điêu khắc, hay kiến trúc... thiết tưởng chẳng phải xa lạ gì và cũng chẳng phải thời này không có những câu chuyện như thế.

NK

PHẦN II : HỎI ĐÁP

HỎI: *Tại sao có quá ít bộ lễ để cho mọi người hát? Vì chỉ hát mãi một hoặc hai bộ, sẽ không còn sốt sắng và cảm hứng nữa. Lý do nào khiến thánh nhạc VN có quá ít bộ lễ như vậy? (Lê Văn Thọ, Biên hòa)*

ĐÁP: Quả thật có quá ít bộ lễ. Các nhạc sĩ thánh nhạc VN không sáng tác thêm có thể do lý do: không thấy hứng thú so với việc sáng tác những bài thuộc hình thể ca khúc, cũng có thể do quy luật

sáng tác bộ lễ thì rất nghiêm ngặt, hoặc cũng có thể vì lý do tốn nhiều công phu và thời giờ cho việc sáng tác một bộ lễ... nên người ta e ngại.

Tất cả những ý kiến vừa nêu chỉ là võ đoán, mong bạn kiểm chứng và tìm hiểu thêm ở những người có trách nhiệm nữa, vì câu hỏi bạn nêu thuộc diện không thể trả lời chính xác được.

HỎI: *Có những bài hát lâu nay được sử dụng trên toàn quốc đã trở thành như bất hủ, ví dụ bộ lễ Seraphim, kinh Lạy Cha, Đây là mẫu nhiệm đức tin...nhưng trong những bài ấy còn có vài chỗ trực trặc, thế mà các nhạc sĩ vẫn để vậy không thấy có ý kiến. Xin ví dụ kinh Lạy Cha ở câu cuối cùng “xin cứu chúng con cho khỏi sự dữ” thì chữ **SỰ DỮ** hát lên nghe ra **SỰ DƯ** gây thắc mắc cho người bàng quan như những người khác đạo về ngữ nghĩa. (Lê An, Vững tàu)*

ĐÁP: Vì ai cũng quen với kinh Lạy Cha, nên khi hát có điểm trực trặc mà thấy chẳng sao, và dễ dãi cho qua luôn. Nhưng nay bạn nêu, chúng tôi nhắm lại thấy bạn nói có lý. Vậy các nhạc sĩ có lẽ cũng thế, không có ai nhắc nhở thì cũng yên trí, và cũng vì có nhiều bài hát đã không còn

ai tâm ra tác giả, lại trở thành tài sản chung của cộng đoàn, nên càng e ngại khi động chạm đến. Chúng tôi hứa sẽ nêu việc này lên cấp có thẩm quyền. Xin cảm ơn bạn.

HỎI: *Cha xứ chỗ tôi cứ hát oang oang giọng trong micro những bài Xin CHÚA thương xót, Vinh danh... làm cho mọi người chói tai khó chịu và mất hết tính nghệ thuật của bài hát đi. Việc này có nên nêu lên để Ngài sửa đổi không, và lấy lý do làm sao để ngài chấp thuận dễ dàng? (Nguyễn Tú Cầu, Thuận An)*

ĐÁP: Có lẽ không có lý do và cũng chẳng nên yêu cầu cha xứ của chị im lặng, trái lại còn vui mừng vì ngài hát chung với cộng đoàn để tạo sự rôm rả, vì thánh lễ bao giờ cũng mang tính lễ hội và tính toàn dân đồng lòng, tích cực tiến lễ lên ĐỨC CHÚA CHA, và Giáo hội luôn yêu cầu hát xướng cách nồng nhiệt cả đám đông. Hóa ra cha xứ chị đang làm một việc đúng, xin chị nghĩ lại mà đừng phiền trách ngài.

DIỆU TRÚC

PHẦN IV: GẶP GỠ

MỘT KẾT CỤC... TẮT NHIÊN

Tình trạng hát phụng vụ, gọi nôm na là hát lễ hiện nay trong các nhà thờ ở VN ta hỗn độn, tùy tiện, và sai trái đến hồi kể như phải báo động. Tôi là ai mà dám nói vậy? Thưa quý tòa (tòa ở đây là tòa án lương tâm của tôi hay của tập thể thôi, chứ có thưa kiện gì ở đây đâu nào!), tôi là một anh chàng còn đang đi học, ở quê lên trọ học tại thành phố, học thì chẳng giỏi, nhà chẳng khá giả, không đẹp trai và chắc chắn là không có duyên vì mãi đến giờ các cô gái đến với tôi chỉ để kết bạn, đặc biệt là tuy gia đình đạo gốc nhưng tôi thì giữ đạo lấy có, thế mà tại sao lại dám nói một câu nghe có vẻ “giáo sĩ” thế? Tôi mà còn ngạc nhiên về mình huống chi quý vị. Sự thể là do bất đắc dĩ phải làm hướng dẫn viên cho một đám bạn sinh viên Tây Tàu đi tham quan, bỗng dưng cả đám nổi hứng đòi đến các nhà thờ để xem chơi, và đâu ngờ bị “bể chuyện” ngay tại đó. Đến bây giờ hơn một tháng rồi, mà tôi vẫn còn cảm thấy vánh vất cái

nổi “quê quê” với đám bạn người nước ngoài ấy, và cảm giác oán giận ai đó tặc trách trong việc hướng dẫn giáo dân VN, trong đó có tôi, về việc hát phụng vụ. Cả hai cảm giác này khó chịu đến nỗi làm cho tôi phải bỏ công lặn mò đi đến hơn hai mươi địa chỉ để tìm hiểu về nhạc phụng vụ, loại nhạc phụng vụ đúng đắn kia! Chứ chẳng phải loại hiện nay đã làm tôi mất “sĩ diện dân tộc”. Đi tìm nơi để hỏi như thế trong thành phố lớn nhất nước này, lại không tìm ra (cũng có ra, nhưng có nơi thì thoái thác trả lời, có nơi trả lời ồm ồm, nơi khác lại trả lời hết sức vu vơ và nhạt thếch)... mãi mới được một nơi²... giúp tôi nắm gọn vấn đề trong giây lát, đủ sức trở lại nói chuyện với đám bạn “dễ sợ” kia. dịp này, tôi thu thập lấy cho mình nhiều bài học: bài học về âm nhạc phụng vụ và hát phụng vụ, bài học về tình hình Giáo hội VN, nhất là bài học về việc biết cái gì thì phải biết cho rõ ngọn ngành đầu đuôi, làm cái

² Tòa soạn cắt bỏ 15 chữ, được sự đồng ý của tác giả.

gì phải làm cho đúng, không nên xuề xòa vô ý, vô trách nhiệm, kém chất lượng, hồ đồ, nhập nhằng (có lẽ tôi có sẵn cả trăm từ để lên án, do quá tức giận), nhất là đó lại chính là những vấn đề nghiêm trọng và những vấn đề đó là của mình. Đây tôi xin kể lại câu chuyện “quê” của tôi:

***

Khi đám bạn Tây Tàu gồm đa số là dân châu Âu đòi làm một vòng vào các nhà thờ lớn và đẹp ở thành phố, tôi không chút phản đối, còn hồ hởi, vì tôi vốn đạo gốc, sợ gì!

Trước tiên vào một nhà thờ gần đó³. Những lời bàn tán, bình phẩm cho đến những câu hỏi về kiến trúc, điêu khắc, lịch sử... tôi đều ứng phó một cách tương đối tốt. Thánh lễ chiều gần xong, vì ngày thường nên ít giáo dân, một cô bạn người Đức tách nhóm đi về phía ca đoàn gần cung thánh, đứng vào lúc ca đoàn hát bài cuối lễ. Không đợi được bài hát chấm dứt, cô ta quay lại bô bô phát biểu những thắc mắc:

- Lạy Chúa! Dùng đàn organ điện tử à? – Sao cộng đoàn không hát gì cả mà chỉ ca đoàn hát? - Họ hát bài hát gì thế, có phải

thánh ca không? và v.v... tôi không còn nhớ hết các câu hỏi của cô ta nêu lên lúc đó nữa.

Tôi chỉ còn biết hỏi lại cô ta:

- Thế có vấn đề à?

Các bạn khác liền ùa nhau cũng đến chỗ ca đoàn để xem. Họ khá khéo léo tìm một nơi khuất để ca đoàn không bắt gặp họ, thế nhưng ca đoàn vẫn biết có phái đoàn đến xem mình hát, nên càng hát “già” (hát dài ra thêm với kiểu cách như biểu diễn).

Một anh bạn người Pháp hỏi:

- Người ta được phép hát như thế trong thánh lễ à? Ở nước tôi hát lễ hoàn toàn khác.

Tôi ú ớ ngay lập tức:

- Hôm nay không phải là chủ nhật, nên...

- Ngày thường thì cũng là phụng vụ cả thôi! – một hay hai người bạn khác cắt ngang câu nói của tôi-

Cô gái Đức tiếp:

- Tôi không thấy giáo dân hát lễ. Có phải giáo dân không hát thật ư?

Tôi vui vẻ đáp ngay:

- Ca đoàn làm chuyện đó, giáo dân chỉ dự lễ thôi! Thuộc thì hát theo, không thì thôi.

Cô gái Đức xinh đẹp thật đấy, nhưng lúc này bắt đầu tỏ ra khó

---

³ Tòa soạn xin cắt bỏ, có sự đồng ý của tác giả.

ưa với tôi. Cô ta cười nửa miệng về nhạo tôi:

- Hát lễ là nhiệm vụ của giáo dân, ca đoàn phụ việc mà thôi. Vả lại thánh lễ không phải là buổi biểu diễn kịch nghệ, nên giáo dân không dự lễ, mà phải “làm” lễ hay dâng lễ ông bạn yêu quý ạ!

Lập tức tôi sáng trí ra như vừa có một tia chớp lóe lên trong đầu vì cái quan niệm quá “mới” và quá hợp lý ấy đối với tôi, dù mới chỉ bằng một câu nói của bạn bè, tôi tự nhủ: “Ôi CHÚA! Sao mình hiểu đạo khờ khếch thế này!” (sau này mới biết chẳng phải mình tôi khờ khạo về đạo, còn có cả từng hàng hàng lớp lớp giáo dân cũng hiểu sai toẹt như tôi, khi tôi đi hơn hai mươi chỗ để hỏi chỉ một vấn đề nhạc phụng vụ) nhưng đằng khác, tôi cảm thấy “quê” dữ dội trước các bạn học nước ngoài khi thấy họ phát hiện được cái mù mờ ngờ nghệch về thánh lễ của tôi. Tôi không nói được lời nào, chỉ biết đứng ngậm câm. Cô gái kia cũng thấy thế nhưng cô ta có vẻ chẳng có ý định gì là buông tha cho tôi cả. Cô nói tiếp trong lúc tôi đang rướm mồ hôi vì mắc cỡ:

- Xưa nay làm gì có bài hát

cuối lễ, nhưng tại sao ca đoàn hát bài này? Họ lấy ý gì và ở đâu⁴ để hát bài này?

Tôi tự lượng sức mình không thể trả lời được những câu hỏi thuộc loại chuyên môn ấy, nên tôi nói liều lĩnh, nói cái mà ngay chính mình nghe cũng không vô:

- Tôi không phải là người hiểu biết lắm về chuyện này.

Vừa trả lời xong, tôi biết ngay mình hớ hênh quá sức. Tự nhiên lòng tôi nổi lên cơn oán giận ai đó... nên vừa nhoáng thấy dáng một linh mục ở đằng xa, tôi tìm cách “bán cái” ngay lập tức. Tôi bảo với các bạn:

- Có lẽ ta hỏi linh mục đi! Tôi tự nhận mình dốt về chuyện này thật! Các bạn thông cảm cho!.

Khi nghe tôi trình bày ý định nhờ giải đáp giúp vài câu hỏi về nhạc phụng vụ mà tôi nêu ra: “Hát lễ là việc của giáo dân?” và “không có bài hát cuối lễ”... vị linh mục còn rất trẻ nghĩ ngợi giây lát rồi bảo: “Tôi bận đi công việc ngay đây, các bạn lên tòa giám mục hỏi ban thánh nhạc đi!”

Nghe tôi thuật lại lời “khuyên” của “ông cha”, cả đám chẳng tỏ thái độ gì buồn phiền, ngược lại,

---

⁴ Tôi hiểu là nội dung của bài hát

hồn nhiên kéo đi xem vòng quanh nhà thờ, rồi lên xe đi nhà thờ khác mà chẳng thắc mắc gì, kể cả cô gái Đức quái ác kia. Trong khi đó, tôi chả hồn nhiên chút nào, vì câu chuyện cứ đeo bám tôi mãi và từ đó sinh sôi ra nhiều vấn nạn, nhiều nghĩ ngợi kinh khủng!

Nghĩ đến dân tộc người ta là thế đấy! Văn minh có khác! Còn mình thì... chẳng biết thứ gì cho đến nơi cả! Cứ “ba xí ba tú” xuề xòa theo đuôi nhau mà đi. Buồn làm sao!

Một sinh viên ghi lại

PHẦN VI: SỬU TÂM - THAM KHẢO

UNIVERSA LAUS 1980

(tiếp)

45. 2. Một cộng đoàn phụng vụ

Một cộng đoàn Dân Giao Ước gặp gỡ THIÊN CHÚA của họ. Và cũng chính là cộng đoàn đặc biệt vì dù một nhóm nhỏ thôi, họ cũng là toàn thể Hội thánh cử hành phụng tự, tiên báo cộng đoàn cánh chung cử hành phụng vụ thiên quốc (HT 67 số 6). Thế nên, chắc chắn phải khác với một buổi trình tấu hay hòa nhạc. Hát ở đây phải là một phương tiện phục vụ buổi cử hành, là ngôn ngữ của cộng đoàn cầu nguyện.

Phải liệu làm sao liên kết chặt chẽ với diễn tiến của buổi cử hành để chuẩn bị, hỗ trợ, kéo dài lời kinh của cộng đoàn và động tác phụng vụ.

Tóm lại, hát chỉ làm hết chức năng khi đóng đúng vai trò của mình trong nghi thức phụng vụ và đồng thời giúp tất cả cộng đoàn dù với hoàn cảnh nào, môi trường nào, tuổi tác nào... cũng có thể tham dự tích cực mẫu nhiệm phụng vụ.

PHẦN V: GIỚI THIỆU TÁC PHẨM

ÑOÁT LÖÜA

Trên đây là bài thánh ca mới viết, của tác giả **THIỆN THI** gửi tặng. Chúng tôi xin trân trọng giới thiệu cùng quý độc giả. Vì tác phẩm còn mới, chúng tôi chưa phân tích, chỉ xin trưng bày để ai muốn, tùy nghi sử dụng (đã được phép của tác giả). Trong dịp này, cũng xin lưu ý, mục **GIỚI THIỆU TÁC PHẨM** không những giới thiệu những tác phẩm

thánh ca xưa cũ có giá trị bằng cách phân tích và phê bình tác phẩm để học hỏi, mà còn trưng bày tác phẩm mới (không phân tích) mục đích cổ vũ thêm nhiều người sáng tác thánh ca, và khi đã sáng tác, có nơi trưng bày để giới thiệu. Đã có ý kiến nhắc chúng tôi rằng, CANTÁTE chủ trương đường lối sáng tác **thánh ca phụng vụ**, tức là bài thánh ca luôn được viết bằng **hình thể** Giáo Hội quy định đáp ứng từng nghi thức (trong thánh lễ, bí tích hay giờ kinh PV) như hình thể Đối ca, Đáp ca, Alleluia, Ca tiếp liên, Thánh vịnh liên mạch (Antiphona, responsorium, alleluaticus, sequentia, tractus) v.v... để thay thế dần khối lượng khổng lồ thánh ca hiện nay tại VN viết với dạng tự do (có thể gọi tắt: theo hình thể ca khúc là hình thể nhạc đời)... Xin thưa: Đúng vậy! Nhưng chúng tôi có ý tứ rộng hơn một chút: cổ vũ sáng tác thánh ca đúng hình thể cùng lúc với cổ vũ nhiều người sáng tác thánh ca, bởi suy nghĩ: “THÁNH THẦN CHÚA chan hòa khắp vũ trụ, NGƯỜI nắm giữ mọi sự và thông biết mọi lời ” (Sap. 1,7) thì không thể *lúc nào cũng* buộc mọi lời ca ngợi THIÊN CHÚA phải có điều kiện và khuôn khổ; suy nghĩ tiếp theo: Giáo Hội vẫn dành cho thánh ca tự do một chỗ: hát thay khi không có bài (xin xem thông điệp MUSI CAE SACRAE DISCIPLINA và huấn thị DE MUSICA IN SACRA LITURGIA); suy nghĩ bức xúc nhất: từ lâu các ban thánh nhạc (các cấp) đã không hề dạy hay đá động đến việc sáng tác theo hình thể, thì nay không thể chỉ lấy hình thể ra mà nói chuyện; và còn nhiều suy nghĩ khác... Vậy, chúng tôi mạnh dạn vừa cổ vũ sáng tác đúng hình thể, vừa cổ vũ nhiều người sáng tác thánh ca.

PHẦN VI: GRADUALE SIMPLEX

(sách lễ đơn giản)

LỜI TÒA SOẠN: trong khi chờ đợi giới thẩm quyền, Cantáte xin cung cấp cho quý nhạc sĩ lần lượt các bản văn chính thức của GH, để sáng tác thánh ca phụng vụ.

MÙA CHAY

CHÚA NHẬT IV MÙA CHAY

@ ĐỐI CA NHẬP LỄ: TV. 117

Cộng đoàn: In tribulatione invocavi Dóminum, et exaudivit me in latitúdine.

- Cadoàn: X.1 (1) Hãy tạ ơn CHÚA...
X.2 (4) Ai kính sợ CHÚA...
X.3 (7) Có CHÚA ở cùng tôi...
X.4 (8) Ẩn thân bên cạnh...
X.5 (9) Cậy vào thế vua quan...
X.6 (10) Chư dân xúm lại...
X.7 (11) Chúng bủa vây tôi...
X.8 (12) Chúng bủa vây tôi...
X.9 (14) CHÚA là sức mạnh tôi...

@ ĐÁP CA: TV. 129

- Cdđ: X.1 (1) Từ vực thẳm...
Cdđ: Đáp: Dómine, exáudi vocem meam.
X.2 (2) Muôn lạy CHÚA...
X.3 (3) Ôi lạy CHÚA, nếu CHÚA chấp tội...
X.4 (4) Nhưng CHÚA vẫn rộng lòng...
X.5 (5) Mong đợi CHÚA...
X.6 (7) Mong đợi CHÚA đi...
X.7 (7b) Bởi CHÚA luôn từ ái...
X.8 (8) Chính NGÀI sẽ cứu chuộc...

ĐỐI CA DÂNG LỄ: TV.91

- Cđđ: Bonum est confitéri Dómino Deo nostro
Cdđ: X.1 (3) Được tuyên xưng tình thương...
X.2 (5) Lạy CHÚA, sự nghiệp NGÀI...
X.3 (6) Lạy CHÚA, công trình NGÀI...
X.4 (13) Người công chính vươn lên...

ĐỐI CA HIỆP LỄ: TV. 42

- Cđđ: Introíbo ad altáre Dei: ad Deum qui laetíficat iuventútem meam.
Cdđ: X.1 (1) Lạy CHÚA TRỜI, xin xử cho con...
X.2 (2) Chính NGÀI là THIÊN CHÚA...
X.3 (3) Xin NGÀI thương sai phái...
X.4 (4b&5) Con gảy đàn...

X.5 (5b)Hãy cây trồng...

PHẦN VII: ÂM HỌC VÀ THÁNH NHẠC

Bài 2

Caùch chòïn baøi haùt hôïp beø GIOÏNG.

Ít có được ca đoàn hay ca trưởng nghĩ rằng, cần phải chọn bài hát cho hợp giọng của các bè giọng ca đoàn mình. Trong khi chuyện lại rất quan trọng và cần thiết đến nỗi chỉ cần nêu lên vài thí dụ thô thiển là đủ nhận ra vấn đề, chẳng hạn như bài hát có tầm cỡ quá cao trong khi ca đoàn có tầm cỡ quá thấp; chẳng hạn như bài hát có nhịp điệu dồn dập trong khi giọng ca đoàn nặng nề do hát không đều hay do có quá nhiều giọng nặng vì tuổi tác hay vì phát âm kém...

Vậy, chuyện chọn bài hát cho hợp giọng ca của các bè giọng ca đoàn là chuyện có thật, nếu không biết, có lúc cùng một bài hát, thấy ca đoàn khác hát đạt, còn ca đoàn mình không đạt mà chẳng hiểu lý do tại sao.

Có những tiêu chuẩn đánh giá bài hát hợp với giọng ca đoàn:

1. Tầm cỡ cao, tầm cỡ thấp.
2. Số bè hòa âm
3. Sự chuyển hành của giai điệu đơn sơ hay lắt léo phức tạp

(có rất nhiều cách chuyển hành mang tính chất khác nhau).

4. Quãng nhạc dễ hay khó: Có một số quãng khó như 4 tăng, 5 giảm, 2 tăng, , 6, 7, 8, dù tính chất thì rất hay. Nói chung, nếu bài hát chứa nhiều quãng cách bậc thì bài hát đó sẽ rất khó hát, và nếu ca đoàn yếu kỹ thuật solfège, sẽ khó hát đúng.

5. Nhịp điệu: Nhịp điệu đơn giản hay phức tạp, phức tạp gồm có nhiều dấu nhạc nhanh đột ngột đặt kế bên dấu nhạc dài tạo sự quá cách biệt, hoặc những chùm dấu bất thường và kỳ lạ như các chuỗi 3, 2, 4, 5, 6, 7...15, syncope hay demi-syncope... có cả một vấn đề về nhịp điệu buộc ca trưởng sành sỏi phải nghĩ đến khả năng của ca đoàn mình.

6. Tốc độ nhanh chậm so với chất giọng nặng nhẹ của ca đoàn.

7. Ca từ cũng phải được đánh giá từng chữ so với lối phát âm quen thuộc của ca đoàn: ca từ mở (tạo sự vang, vọng) hay ca từ nhiều từ đóng (tạo sự tắt, tối), ca

từ hợp với giọng nói Bắc hay Trung hay Nam hơn (vì thường cứ một từ, người miền Bắc có khuynh hướng phát âm sai ở vần đầu ví dụ l, n, d, gi, tr, ch..., người miền Trung có khuynh hướng phát âm sai ở vần giữa ví dụ a, ê, ai, ưa, oang, ang, inh, anh, hay các dấu giọng..., người miền Nam có khuynh hướng phát âm sai ở vần cuối ví dụ n, ng, nh, t, c, ch...)

Cũng có thể còn nhiều tiêu chuẩn nữa, để đánh giá, thiết tưởng nêu lên một số trên đây để ta thấy vấn đề không đơn giản, mà phải được nhìn nhận bằng một cách nhìn đầy đủ sự nghiêm túc, dưới quan điểm của bộ môn Âm học (Acoustic).

(còn tiếp)

Ks. HOÀI NAM

PHẦN VIII: CHUYỆN VUI ÂM NHẠC

Người hạnh phúc nhất

Có lần BHRAMS đệm đàn piano cho một nữ nhạc công chơi violon. Bà này kéo đàn dở và sai đến mức Bhrams bực quá phải gõ piano thật mạnh để át tiếng violon. Thấy vậy, nhạc công violon thì thào với Bhrams:

- Ông Bhrams ơi! Mong ông đệm khẽ chứ! Đệm mạnh thế thì

ngay cả tôi cũng không nghe được tiếng đàn của mình.

Bhrams đáp:

- Ôi! Thế thì bà là người hạnh phúc nhất trên đời này rồi!

*Trích trong quyển **CHUYỆN VUI ÂM NHẠC** của **HỒNG THAO***

PHẦN IX: CHƯƠNG TRÌNH NHẬP CUỘC

A. MÔN LỊCH SỬ ÂM NHẠC

Bài 6 *(tiếp)*

Do đó, lịch sử âm nhạc chỉ là một chuỗi dài những thăm dò, nghiên

cứu, phát hiện, giải phóng, sáp nhập, mở rộng lãnh vực, những sự

phong phú hóa liên tục, những cải tiến... tóm lại, những chinh phục vĩnh viễn. Với sự hiện diện của tiến hóa dẫn dắt những họa sĩ vẽ phong cảnh, những âm thanh của bài hát một bè thời trung cổ với “Bình minh của ngày” của Daphnis và Chloé, chúng ta không có quyền đọc lên từ tiến bộ, phải từ bỏ việc cho từ này một ý nghĩa mà nó chấp nhận được.

Hơn nữa, những nhà tuyên truyền cho giáo lý này không ngừng cung cấp cho chúng ta những luận chứng đang làm họ bối rối. Khi vừa đề cập đến công cuộc khảo sát một thời kỳ hay bản kê những tác phẩm do một thiên tài để lại, họ nhấn mạnh một cách chủ ý điều mà họ gọi là “những sở hữu”, “những canh tân đa dạng”, “những tiên tri táo bạo”, “những tiên đoán thiên tài”, “những thăng tiến” của những nhạc sĩ mà họ

nghiên cứu.

Khi đọc những organa của Léonin, họ khen ngợi tác giả đã biết nâng cao một ứng tác tầm thường “một tác phẩm nghệ thuật được gọt dũa tỉ mỉ”. Khi nghiên cứu kế kế thừa của ông Pérotin le Grand, họ tuyên bố rằng nhạc sĩ nổi tiếng này đã biết “đưa lên đến điểm hoàn chỉnh những bản phác thảo của Léonin”.

Kế đến, khi thấy xuất hiện l’ars nova của Philippe de Vitry, họ chào mừng “sự nảy sinh một nghệ thuật mới” dịu dàng và gần với cuộc sống hơn nghệ thuật của Léonin và của Pérotin. Khi tìm được Guillaume de Machaut, họ kêu lên tức khắc “Đấy chúng ta đã hoàn toàn xa cách sự vụng về của loại nhạc phức điệu còn phôi thai và man dã, của l’organum và của déchant!”.

(còn tiếp)

B. MÔN SÁNG TÁC CA KHÚC

Bài 6e *(tiếp theo)*

(những ví dụ tiếp theo bài trước)

Bài tập 6e (tiếp theo) môn Sáng tác ca khúc

Bạn hãy sáng tác 15 ý nhạc. Sau đó, hãy biến cải từng ý nhạc theo một kiểu biến cải ví dụ đã nêu.

PHẦN X: BIẾM HỌA

NHÖÖNG CHUYEÄN... TÖÜC...&... CÖÔØI!

PHẦN XI: GIAO LỮ

(Xin gác lại 1 kỳ)

PHẦN XII: NGHIÊN CỨU

ĐẠO LÝ THÁNH NHẠC

PHẦN XIII: DIỄN ĐÀN PHÁT KIẾN

A. VÀI NÉT KHÁI QUÁT

ĐẶC TÍNH CỦA ÂM THANH

Theo luật tạo lập vũ trụ, gọi là Biến hóa luật, trong đó, nguyên lý Hóa thành: Chứa + Manh vi $\longrightarrow$ Hóa thành ra, nguyên lý này chi phối

tất cả mọi sự thành lập của bất kỳ hữu thể nào⁵.

Truy nguyên ngược về tận cùng sự thành lập vũ trụ, Trí tri ý⁶ trải qua vô số phạm vi tình lý thuộc ý con người, nó được con người liệt kê ra 12 **phạm vi căn cơ** (còn gọi là phạm trù) vũ trụ vô-hữu như sau:

1. Lý: cái lý để hiện hữu⁷.
2. Đức: cái cảm tính (tức không vô cảm) với xung quanh khi hiện hữu.
3. Tính: cái được thể hiện ra bên ngoài khi hiện hữu.
4. Thời: cái thời điểm, không điểm chiếm dụng để hiện hữu.
5. Thần: cái tốc độ nhanh-chậm của sự hiện hữu.
6. Khí: cái cung cách thanh hay trọc (tinh khiết hay thô nhơ) khi hiện hữu.
7. Tình: cái sắc thái tập trung hay phân tán khi hiện hữu.
8. Thanh: cái độ cao-thấp khi hiện hữu.
9. Sắc: cái vẻ trong-đục khi hiện hữu.
10. Chất: cái dáng nặng-nhẹ khi hiện hữu.
11. Thể: cái chiều dài-ngắn khi hiện hữu.
12. Hình: cái tư cách trực tiếp hay gián tiếp khi hiện hữu.

Vậy, ta sẽ dùng 12 phạm vi căn cơ (phạm trù) này để bắt đầu nghiên cứu âm thanh tức là khám phá và học hỏi đặc tính của chúng. Làm như vậy để ta biết âm thanh tường tận hơn (*hơn* chứ không phải là *hết*), tiến đến thưởng thức mọi vẻ vi diệu của nó và sử dụng nó để dâng trả lại cho THIÊN CHÚA khúc ngợi ca xứng hợp với NGƯỜI, vừa tai NGƯỜI, và biểu lộ tình yêu của ta đối với NGƯỜI. Mỗi âm thanh sẽ được xét dưới 12 khía cạnh trên, tức sẽ nắm bắt từng âm thanh cách sâu sắc hơn để sử dụng chúng, tận dụng hết cái công dụng nơi từng âm thanh, hẳn sẽ tốt hơn là mù mờ đại khái. Đây là một trong những công việc (không dám dùng những từ cao hơn như khám phá...) của NHẠC LÝ DỊCH.

---

⁵ Còn gọi là nguyên lý ĐỒNG NHI DỊ, tức mọi sự biến chuyển một cách dần dần, từ từ và hơi hơi...

⁶ Là cái tính BIẾT MÌNH BIẾT & BIẾT MÌNH KHÔNG BIẾT, cụ thể nằm nơi con người.

⁷ Chẳng những hiện hữu, mà kể cả khi hoạt động, sinh hoạt, hay hành trình... cũng đều có đủ 12 **phạm vi căn cơ** trên.

B. GIẢI THÍCH

Xét hiện tượng “ban Thánh nhạc gp.tp.HCM có nguy cơ bị giải thể” bằng dịch lý học

I. HIỆN TƯỢNG:

Giữa tháng 5.99, theo nguồn tin từ nội bộ (có kiểm chứng), thì ban thánh nhạc (BTN) gp.tp.HCM đang thảo luận để đi đến quyết định có nên tự giải thể hay không. Lý do: không còn được sự tín nhiệm nữa của Đức Tổng Giám mục gp. th.HCM. Một trong những chức năng của báo chí là “thích chuyện” và “ưa dự đoán”, có thể để dẫn dắt dư luận, nhưng cũng có thể tung dư luận, nhiễu dư luận, hoặc dấy loạn dư luận theo chiều hướng nào đó... nói chung, báo chí có tính “bếp xép” là chuyện xưa nay chẳng ai còn lạ, nếu không đã chẳng gọi “báo” với “chí” (lối chơi chữ của nhà văn Nguyễn Tuân) và “tin” với “tức” (lối chơi chữ của báo CANTÁTE, nếu chưa có ai chơi chữ như vậy). Cũng vậy thôi! CANTÁTE xin được “bếp xép” dự đoán đôi điều trước khi ban TN họp phiên quan trọng vào 9g sáng thứ bảy 29.5.99 để xem xét quyết định nói trên (*bài này được viết ra trước khi có phiên họp*), tuy dự đoán, nhưng có cơ sở khoa học, tức dựa vào kiến thức bốc tượng, xem quẻ và đoán hào mà KINH DỊCH (tức DỊCH LÝ HỌC) đã thu thập bao kinh nghiệm của tiên nhân mà xây dựng nên.

Lấy bộ Dịch tượng cho hiện tượng nói trên thì thấy gồm có:

☰	THỦY	☷	THỦY
☱	TIẾT	☱	TRUÂN
☱	TRẠCH	☱	LÔI

II. GIẢI THÍCH:

- **Tiết:** có nghĩa là tiết chế, tù tội, giảm, bỏ, bớt, thảng lại, xiết chặt lại, hay kiềm hãm lại...
- **Truân:** có nghĩa là kém, chưa đủ lực, khó khăn, cực nhọc gian nan, khốn khổ...

Với bộ Dịch tượng hàm chứa 2 nghĩa trên đây, cho phép ta tạm hiểu:

- a. Nếu BTN tiết chế, giảm bỏ hay nói chung, bị hoặc tự ý đi vào đúng

nghĩa dịch tượng Tiết, tất sẽ bị hậu kết là Truân: nghĩa là sẽ gặp điều gian nan khổ sở. Nói theo diện rộng, vấn đề bTN từ nay sẽ là chuyện ít được coi trọng trong gp (Truân).

- b. Theo hướng giả thuyết khác, nếu bTN hội đủ nghĩa Truân: chưa đủ lực, gian nan, khốn đốn, khó khăn... thì sẽ bị phủ chụp bởi nghĩa Tiết, tức bị cắt bỏ, rủ bỏ, hạn chế hay xiết chặt lại (Tiết).

Theo ý kiến người viết, dù là hậu kết nào đi nữa cũng rất bất lợi cho bTN trong tình thế hiện nay, nếu vậy thì giả thuyết 2 xem ra đúng hơn, lý do bTN từ lâu hình như không đủ lực để khẳng định và thể hiện chính mình, và khi bTN ví như một “đầy tớ” (ai cũng có khuynh hướng nhận mình là đầy tớ như Phúc Âm dạy, nhưng đó là chuyện trên lời nói, còn trong việc làm thì chưa hề thấy một chức bậc nào làm đúng như thế cả! Thôi thì ở đây cứ nói theo “thói thường” đi!) mà khi đầy tớ làm việc không hiệu quả trước mắt Đức Giám mục ví như ông chủ (chủ nhà của giáo phận), sẽ bị ông chủ sa thải là chuyện đương nhiên, mà đáng lý ra đã bị ông chủ lớn hơn là “cộng đồng Dân CHÚA” của giáo phận tp. HCM sa thải từ lâu rồi, đến giờ này Đức Tổng Giám mục mới tỏ sự bất tín nhiệm thì quả là kiên nhẫn và độ lượng lắm cho một “cây vả không sinh trái”. Thực vậy, đã từ lâu có nhiều tiếng nói có trọng lượng nhắc nhở bTN, ví dụ Imns. ANT. TIẾN DŨNG có lần nói với lm trưởng ban TN rằng: “bTN xem ra chỉ bao gồm những nhân công, chứ không bao gồm những chuyên gia!”⁸ thực thế, nhiều người rất lo ngại trình độ không chuyên môn của các thành viên bTN, nên đã rút tên ra khỏi ban sau một thời gian cộng tác (trong số đó có những linh mục thuộc hàng chuyên gia, giảng viên rất có trình độ 65 và kinh nghiệm, hay nhạc sĩ có chuyên môn cao), một số khác được mời nhưng không cộng tác. Một khi thiếu khả năng toàn diện về chính ngay lãnh vực của mình, bTN đã hết sức “hồn nhiên” thu nạp thật nhiều người, không có khả năng, vào cho đông, thậm chí cả những người không biết chút gì về âm nhạc mà chỉ có đôi chút dính líu, ví dụ nhà thơ, nhà thánh kinh học, hay người có khả năng chút ít về băng từ... thật là chuyện “tức...cười” đến độ có thể

---

⁸ Căn bệnh “thiếu dùng chuyên gia” là căn bệnh nặng, nguy hiểm và trầm kha trong nhiều cơ cấu của Giáo Hội VN đến nay đã đến mức đáng sợ thật! Chính vậy, xin đan cử một thí dụ, các cha sở đến hôm nay rồi, vẫn còn tự coi mình là người biết tất cả mọi sự v.v...

so sánh với chuyện tưởng tượng rằng: hội Phẫu Thuật của thành phố lại đi mời anh bán chỉ sợi, chị bán kim may vá... vào làm thành viên Hội Phẫu Thuật. Có lẽ làm như thế để nhờ số đông bù lại chẳng! lại càng “rách việc” vì tình trạng “chín người mười ý”, nhưng là ý “riêng” chẳng đâu vào đâu, ai có chuyên môn tham dự một buổi họp bTN sẽ phát ngán. Và như thế bTN ngày càng xa rời chức năng của mình hơn, vì lối nhớ người là người (gần 20 người, đông vào hàng kỷ lục khiến Ủy ban Thánh nhạc giáo phận Roma chỉ có 3 thành viên, xem ra đến thiên niên kỷ thứ IV cũng không sao đuổi kịp với bTN của gp. tp.HCM về nhân sự) và tệ nhất là tuy đông đúc người là người mà chẳng làm được chuyện gì. Còn có cả một vấn đề nghiêm trọng hơn khiến từ lâu, bTN không còn là ban Thánh nhạc nữa, nhưng chúng tôi không đề cập ở đây, kéo bước sang chuyện phê phán chứ không còn là chuyện khoa học tức là chuyên chiết giải sự kiện bằng Dịch học cách vô tư và khách quan nữa. Kết luận: tất cả những điều vừa kể khiến chúng tôi tin giả thuyết thứ hai có vẻ hợp lý hơn.

DỰ ĐOÁN:

Còn vài hôm nữa là bTN họp để tự quyết định về số phận của mình, vậy có thể dự đoán rằng: Ngay cả sự sáng suốt nhận định tình hình về mình, bTN cũng bị ứng với nghĩa Truân, tức cũng không đủ sức làm được việc đó (không nhận ra chính mình), vì Dịch tương khi đã ứng, sẽ ứng cách “tàn nhẫn” trên tất cả. Hậu kết có thể là ngấm ngấm bất an và bất mãn... và một khi có phản ứng như vậy, bTN lại càng ứng với nghĩa Tiết hơn nữa. Cái Đạo TRỜI ĐẤT đôi khi “nham hiểm” cực kỳ!

C. TÁC PHẨM MỚI

BAØI CA HOAØN VUỒ (TV.148)

NGỌC KÔN

Hình thể ĐÁP CA (responsorium) CN. CHÚA BA NGÔI. Sách Grad. p.196, nguyên văn: “V/ Laudate DÓMINUM de coelis, R/ In excélcis laudate DEUM”, sách Tv&Tc p.269. Dịch tượng PHONG THIÊN ĐẠI XÚC, âm thời Phong (Tốn) tức Fa⁹, ý nghĩa thuận hợp, thâm nhập. Đàn hoặc hát dùng những kỹ thuật hòa nhập, liên

---

⁹ Thang âm Fa của Nhạc lý Dịch khác hẳn với thang âm F của âm nhạc Âu châu cổ điển.

kết với nhau.

PHẦN XIV: CHUYỆN NHỎ NÓI NHAU NGHE

NHỮNG NGHĨ SUY NHO NHỎ

Ngày nay, mọi người cần phải nhận thức được thánh lễ mang tính lễ hội vui mừng, hân hoan diễn lại sự phục sinh của ĐỨC KITÔ.

Thế vậy, mà tín hữu hôm nay đi tham dự thánh lễ bằng sự thờ ơ, nhàm chán, khô khan, khiến thánh lễ không mang tính lễ hội mà trở nên nặng nề. Vì đa số đi tham dự thánh lễ vì luật buộc, không đi thì sợ tội, sợ CHÚA... phạt, và hiện trạng này kéo dài được bao lâu?

Trong thánh lễ, tất cả mọi thành phần đều có vai trò riêng biệt: chánh tế, phó tế, ca đoàn v.v... Cộng đoàn Dân CHÚA cũng có vai trò riêng của mình, tất cả đều góp phần của mình vào từng thời điểm, theo từng diễn biến của thánh lễ.

Vậy tại sao mọi người đi tham dự thánh lễ lại đóng một vai trò hết sức thụ động, lãnh đạm đến thế! Mang tiếng hơn nữa là ngồi đây ngoài sân nhà thờ (trong khi

nhà thờ còn rộng), thật đáng lo khi có người ngoài Công giáo nhận xét là chúng ta mê tín. Quả thực hình thức quá!

Và nhìn lại thánh lễ. Xin được kể về thánh lễ chúa nhật ở nơi tôi (hầu hết là Công giáo di cư 54). Linh mục dâng lễ hết sức vội vã hấp tấp và dứt khoát chỉ gói gọn trong 40-45 phút. Do đó, từ những hành động cử chỉ trông thật vội vàng, gấp gáp và đọc rất nhanh. Có lẽ đây là sự hấp dẫn lôi cuốn mọi người ở nhiều nơi khác đến tham dự, nhất là giới trẻ. Thật là phụng vụ vị nhân sinh. Còn ca đoàn thật sự làm những điều “kinh khủng” tôi chẳng hiểu họ hát thánh ca hay hát ca nhạc tạp kỹ ở phòng trà, mấy cây đàn guitar điện tử, trống phách om sòm từ đầu đến cuối, cộng đoàn như bị gạt ra, cùng lắm là hát phần thường lễ như bộ lễ. Tuy nhiên, nhiều khi bộ lễ ca đoàn cũng giành hát. Họ thay bằng những bộ lễ ngắn, như thế họ lại tiếp tục cố tình làm sai một

cách có ý thức. Họ biết là những bản văn cố định như bộ lễ “Thương xót, Vinh danh...” là những bản văn thuộc nghi thức phụng vụ không được thay đổi. Có lẽ cố tình, và lý do bộ lễ gắn có những tiết điệu như bolero, rumba, slow... phù hợp với dàn nhạc kích động của họ. Đến phần hiệp lễ, ca đoàn lên chịu lễ, còn lại tại lầu hát là anh ca sĩ và ban nhạc, hát solo cho đến khi chủ tế ban phép lành ra về. Thật khó hiểu!

Vậy chẳng hạn như bây giờ đi tham dự thánh lễ, tất cả cộng

đoàn cùng được ca hát một cách có tổ chức chu đáo, cẩn thận. Đồng thời có người dẫn lễ, dẫn chương trình, có trình độ giải thích để cho mọi người thấy và hiểu được khi tham dự thánh lễ thì thực sự mọi người sẽ hòa mình vào thánh lễ một cách tự nguyện, được như thế, thánh lễ mới thực sự mang tính lễ hội vui mừng khi tất cả Cộng đoàn Dân CHÚA cùng hân hoan cảm tạ tình thương của CHÚA CHA và ơn Cứu độ của CHÚA KITÔ.

SƠN VY

PHẦN XV: TIẾNG NÓI NGƯỜI ĐỆM ĐÀN (ORGANIST)

Lời Tòa soạn: Quý bạn đã xem qua Bản Đệm đàn của Lmns. PHẠM LIÊN HÙNG, trưởng ban thánh nhạc giáo phận Xuân lộc, cùng với bài phê bình. Nay, mời quý bạn xem tiếp, để tìm ra cho mình lối viết Bản Đệm đàn thích hợp.

PHẦN XVI: LỊCH THÁNH CA

Thàùng 8.1999 (Naêm A)

Lễ	Chủ đề	Thánh Kinh	Nội dung
1.8.1999 CN.XVIII THƯỜNG NIÊN.	Lòng nhân ái của CHÚA	NL: Tv. 17, 1-10 ĐC: Tv. 42,1-6 ALL: Tv. 9,1-9 DL: 5,1-4 HL: 12,1-5	Tạ ơn CHÚA cứu độ Quy hướng về đền thánh Tạ ơn CHÚA sau chiến thắng. Xin lắng nghe lời con. Xin đừng ngoảnh mặt.
8.8.1999 CN> XIX THƯỜNG NIÊN	Xin lòng từ bi CHÚA	NL: Tv.24,1-10 ĐC: Tv. 54,1-9 ALL: Tv. 30,1-9 DL: Tv. 53,1-4 HL: Tv. 36,1-10	Con nâng hồn lên tới CHÚA. Xin lắng tai nghe lời con. Lời cầu xin của người khốn khổ Xin ơn cứu độ. Số phận người lành.
15.8.1999 CN.XX TN	Tin vào CHÚA	NL: Tv. 97,1-10 ĐC:cant.cant.1-10 ALL: Tv. 44,1-8 DL: Tv. 95,1-4 HL: Magnificat	Hát lên bài ca mới Từ Liban Hiền thê hãy đến. Tim tôi dâng ý thơ. Hãy hát bài ca mới. Linh hồn tôi ngợi khen CHÚA.
22.8.1999 CN.XXI TN	Đức KITÔ là Đầu nhiệm thể	NL: Tv. 46,1-10 ĐC: Tv. 91,1-10 ALL: Tv. 64,1-10 DL: Tv. 139,1-4 HL: Tv. 95,1-5	Cao cả thay ơn CHÚA. Chúc tụng CHÚA HÓA CÔNG. Lời tạ ơn long trọng. CHÚA là nơi con ẩn. Hát lên bài ca mới..
29.8.1999 CN. XXII TN	Đi theo CHÚA	NL: Tv.121,1-9 ĐC: Tv.124,11-4 ALL:Tv.9,1-9 DL: Tv. 124,1-8 HL: Tv. 118,1-10	Thành thánh giêrusalem CHÚA gìn giữ Dân NGƯỜI Tạ ơn CHÚA sau chiến thắng CHÚA gìn giữ Dân NGƯỜI Suy niệm lề luật chúa.

PHẦN XVII: NHỮNG THẮC MẮC CHƯA ĐƯỢC GIẢI ĐÁP

Thắc mắc 76: Tại sao giáo dân siêng đến nhà thờ và rộng tay dâng cúng, nhưng không chịu khó và không siêng tìm hiểu hết ý nghĩa những gì họ tin và họ giữ?

Thắc mắc 77: Tại sao thánh lễ ngày càng được nghiên cứu để rút ngắn thời gian mà không được nghiên cứu để cho giáo dân tham gia tích cực hơn?

Thắc mắc 78: Tại sao không thống nhất thánh ca phụng vụ khắp nơi trên toàn quốc hay ít là trong một giáo phận như các nước khác đã làm từ lâu?

PHẦN XVIII: THUẬT NGỮ THÁNH NHẠC

(tiếp theo)

A

Assourdissant (P), **Deafening** (A) chói tai, ồn tai.

A string (A) dây La

A suo arbitrio, a suo comodo, a suo placito (Y) tự do, tùy hứng.

Asymphonie (H) nghịch tai

A table sec (P) **Without accompagniment** (A) **Al tavolino** (Y) không phụ họa, phím trơn, không hòa âm.

Atelier (P) **Studio** (A) Xưởng, phòng thu.

A tempo (Y) **In time** (A) theo tốc độ đã chỉ định.

_ **giusto** (Y) **In strict time** (A) theo đúng tốc độ đã chỉ định.

_ **ordinario** (Y) **In ordinary time** (A) theo tốc độ thông thường.

_ **primo** (Y) **In the first time** (A) theo tốc độ đầu tiên.

_ **rubato** (Y) **In the irregular time** (A) theo tốc độ không đều.

Athena (H) Sáo cổ Hy Lạp.

Atonal (A) Tích cách vô thể.

Atonalité (P) **Atonality** (A) nhạc vô âm thể (bán cung độc lập do Schoenberg chủ xướng dựa trên hệ thống 12 cung gọi là dodécaphonie. Xc. Pholyphonie)

A touche seule, hay la basse seule (P) **Tasto solo** (Y), One key alone (A) chỉ bè trầm mà thôi.

A tre (Y) **A trois** (P) tay ba

_ **mani** (Y), **A trois mains** (P) tay ba.

_ **parti** (Y) **A trois parties** (P) 3 phần.

_ **voce** (Y) **A trois voix** (P) 3 giọng.

Attacca (Y) tiếp theo không ngừng, không dứt quãng.

_ **subito il seguente** (Y) bắt tiếp đoạn nối không ngừng.

Attacco (Y) tiểu đề tông âm, ý nhạc phụ đi theo.

Attaque (P) khởi tấu, bắt nhịp khởi đầu bài hát cho ca đoàn...

_ **juste** (P) bắt cung thật đúng.

Attaqué (P) **The accent** (A) vắn đọc nổi.

(còn tiếp)

PHẦN XIX: PHIẾU(FICHES) THÁNH NHẠC VIỆT NAM

(xin gác lại 1 kỳ)

PHẦN XX: LINH HOẠT VIÊN PHỤNG VỤ (ASL)

MÔN SAÙNG TAÙC QUAÀN CHUÙNG TRONG KHOA SÁNG TÁC ÂM NHẠC PHỤNG VỤ

III. MỤC ĐÍCH

Mục đích gần của môn học này là sáng tác để cho quần chúng hát.

Mục đích xa là để thánh ca phụng vụ đi đúng hình thể, trong đó có phần tham gia đóng góp tích cực của quần chúng, chính nhờ đó hát thánh ca được thực hiện đúng ý muốn của Giáo Hội – hát phụng vụ là việc của toàn dân trong những cuộc tập hợp có tính lễ hội của phụng vụ -; còn một mục đích xa nữa không thể thiếu trong quan niệm là giúp cộng đoàn tham dự tích cực vào phụng vụ (người ta hay nói cách nôm na là dự lễ sốt sắng) khi được hát những phần của mình cách rôm rả, nghĩa là được đóng góp phần mình vào việc kiện toàn phụng vụ.

IV. ĐIỀU KIỆN

Người học môn này không cần phải có điều kiện gì. Vì nếu đòi điều kiện, sẽ trở lại chuyện học nhạc quy củ như lệ thường. Ở đây, không đòi

điều kiện mới là nét khám phá mới. Nghi nan ư? - Vậy thì cứ bắt tay vào cùng làm, tất sẽ nên việc mà không phí thời gian vô ích.

V. ĐỐI TƯỢNG

Khoa học này dành cho tất cả mọi người, nhưng nhằm vào những người có trách nhiệm trực tiếp với một phần của phụng vụ ở khắp các nhà thờ từ thành thị tới thôn quê: cha sở, ca trưởng, **linh hoạt viên phụng vụ**, người đệm đàn phụng vụ, ban hành giáo, các tu sĩ nam nữ, các ông bà từ (coi sóc nhà thờ)... ai cũng có thể học và cũng nên học, để trong các nhà thờ dù xa xôi hẻo lánh, vẫn có người sáng tác thánh ca cho cộng đoàn hát sẽ giải quyết được những điểm mắc kẹt sau đây:

. Không phải luôn chạy vạy đôn đáo đổ mắt đi tìm bài cho xứng hợp với từng thánh lễ (là việc rất nan giải xưa nay mà chẳng ai có thể giải quyết được).

. Luôn có bài hát mới, nhưng đúng âm nhạc phụng vụ Giáo Hội đòi buộc.

. Luôn có những bài thánh ca đúng hình thể, đúng phụng vụ ngay trong giáo xứ.

. Nhất là người sáng tác thánh ca thuộc địa phương nên từ giai điệu, nhịp điệu lẫn ca từ văn phong cách nói, cách đặt câu, hơi nhạc... mang rặc tính địa phương, nhạc sắc và hơi thở cũng của địa phương, nên rất thích hợp với địa phương và đúng là tiếng nói của địa phương.

. Vì thích hợp đến như vậy, nên bài thánh ca sẽ trở nên dễ hát, ai cũng thấy gần gũi và thích hát.

Nếu khoa học này phát triển ở cả những nơi xa xôi, thì quả thực, thánh ca sẽ rất đa dạng phong phú về màu sắc, nhưng thống nhất về hình thể và nội dung.

Tuy môn học **SÁNG TÁC QUẦN CHÚNG** chủ trương và hiệu dụng như vậy, nhưng chúng tôi, những giảng viên của môn học này vẫn luôn ước muốn trong từng giáo phận hay trên phạm vi cả nước, nên có những quyển thánh ca phụng vụ được soạn cho từng năm, bố trí trong từng thánh lễ hẳn hoi và chính xác không thể nhầm lẫn (trong đó đúng là thánh ca phụng vụ với mọi hình thể đúng quy định), quyển thánh ca như thế sẽ được phổ biến bắt buộc cách thống nhất, để mọi nhà thờ đều dùng chung, hát chung như nhau trên toàn khu vực, đồng thời để cộng đoàn

đều có thể hát chung với nhau bằng quyển sách này nhưng hay hơn nữa là cộng đoàn kiểm soát được thánh ca mà họ hát trong thánh lễ có đúng hay không, được vậy sẽ tránh được nhiều tệ nạn như tình trạng thiếu bài, dẫn đến hát sai bài, trật nội dung, lệch ý nghĩa khiến cho cộng đoàn không còn biết thánh lễ mang chủ đề gì (vì thói thường lâu nay, những bài thánh ca được chọn lựa do các ca trưởng *thiếu* hẳn kiến thức cơ bản về phụng vụ và về thánh nhạc, *dư* sự liêu lĩnh và khinh xuất, khiến cho việc làm tắc trách ấy như phá bình tất cả ý nghĩa của các thánh lễ.

(còn tiếp)

Nội Dung

Phần	Trang
<i>Mở đầu</i>	2
I: <i>Học hỏi văn kiện</i>	3
II: <i>Hỏi đáp</i>	3
III: <i>Gặp gỡ</i>	5
IV: <i>Situ tầm tham khảo – Universa Laus 1980</i>	8
V: <i>Giới thiệu tác phẩm</i>	9
VI: <i>Graduale Simplex – Sách lễ đơn giản</i>	10
VII: <i>Âm học và thánh nhạc- Cách chọn bài hát</i>	12
VIII: <i>Chuyện vui âm nhạc –</i>	13
IX: <i>Chương trình nhập cuộc</i>	13
a) <i>môn Lịch sử âm nhạc –</i>	14
b) <i>môn Sáng tác ca khúc –</i>	14
X: <i>Biếm họa</i>	16
XI: <i>Giao lưu – (gác lại 1 kỳ)</i>	16
XII: <i>Nghiên cứu – Đạo lý thánh nhạc</i>	17
XIII: <i>Diễn đàn phát kiến – Nhạc lý dịch</i>	19
a) <i>Vài nét khái quát</i>	19
b) <i>Giải thích sự kiện về ban Thánh nhạc bằng Dịch lý</i>	20
c) <i>Tác phẩm mới –</i>	20
XIV: <i>Chuyện nhỏ nói nhau nghe</i>	24
XV: <i>Tiếng nói người đệm đàn (organist)</i>	25
XVI: <i>Lịch thánh ca tháng 8-1999 (năm A)</i>	27
XVII: <i>Những thắc mắc chưa được giải đáp</i>	27
XVIII: <i>Thuật ngữ thánh nhạc</i>	28
XIX: <i>Phiếu (fiches) thánh nhạc Việt nam (gác lại 1 kỳ)</i>	29
XX: <i>Linh hoạt viên Phụng Vụ (ASL) – Sáng tác quần chúng</i>	29

TIN QUAN TRỌNG

CANTAÛTE vừa hoàn thành quyển tiểu sử đầu tiên về một nhạc sĩ thánh nhạc tiền bối, một trong những vị tiên phong viết thánh ca VN, với tựa sách: **“TÔMA TRINH CÁT, LINH MỤC NHẠC SĨ, VĂN SĨ, THI SĨ CỦA ĐỨC MẸ, SÁNG LẬP PHONG TRÀO TÔN NỮ VƯƠNG & GIA ĐÌNH ĐỀN TẠ TRÁI TIM ĐỨC MẸ”**.

Viết tiểu sử các nhạc sĩ thánh nhạc VN. để lớp nhạc sĩ đàn em, con, cháu biết các vị nhạc sĩ hàng ông, cha, anh của mình mà học hỏi; viết để nên bia danh lưu hậu; để tỏ lòng ngưỡng mến tri ân; nhưng viết còn để nên sử liệu trong kho tàng thánh nhạc VN, và hơn thế, để hài tên một con đường mà tiền nhân đã dày công khai mở.

Tiếp theo, chúng tôi sẽ lần lượt viết tiểu sử của từng vị nhạc sĩ từ lão thành còn hiện sống hoặc đã khuất trở đi, theo một thứ tự có xẽ[đặt.

TRỒỒÙC TIEÂN Chuùng toai xin traân trớing giồuì thieàu quyẻn “**toama trinh caùt**” daøy 266 trang, bìa offset 4 maøu trang trớing & haáp daãn, ai caàn, xin lieân heã trung taâm aâm nhaïc CREDO (Taân sa chaâu). Saùch ñaõ ñồoïc gồuì taêng ban thaành nhaïc toaøn quOÁC, moät soá ban thaành nhaïc caùc giaòu phaãn, moät soá quyỳ ñồuùc cha & moät soá ñòà chæ quan trớing.

Ảnh bìa 1:

Bìa một và quyển sách TÔMA TRINH CÁT, quyển sách tiểu sử đầu tiên về một nhạc sĩ tiền bối lão thành, một trong những vị tiên phong viết thánh ca VN.

MẦU NHIỆM MỘT CHÚA BẠ NGÔI

Con khôn: con phải sừ tra rạch ròi
lấy nguyên lý MỘT LÀ HAI
việc gì cũng phải có đôi mới tròn:
nắng-mưa, sáng-tối, vui-buồn...
giữa hai thái cực